

Nagytarcsa Község Önkormányzata Polgármester

2142 Nagytarcsa, Rákóczi u. 4.

ELŐTERJESZTÉS

Nagytarcsa Község Önkormányzata Képviselő-testülete részére
2023. április 26. napján tartandó rendes ülésére.

Tárgy: Javaslat Nagytarcsa Község Önkormányzata Képviselő-testületének a szociális és gyermekvédelmi települési támogatásokról szóló 24/2018. (XI. 28.) önkormányzati rendelet felülvizsgálatára, új rendelet megalkotására

Előterjesztő: Gulyás Tamás István polgármester

Előterjesztés előkészítője: Dr. Kuji Eszter jogi referens

Előzetesen tárgyalja: Humán Bizottság, Pénzügyi Bizottság

Törvényességi szempontból ellenjegyezte: Szabóné dr. Váry Kinga jogi referens

Melléklet: rendelet-tervezet

Az előterjesztés nyílt ülésen tárgyalható.

A rendelet elfogadásához minősített szavazattöbbség szükséges az SZMSZ 16. § (3) bekezdés 1. pontja alapján.

Tisztelt Képviselő-Testület!

A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (a továbbiakban: Szt.) 45. § (1) bekezdés értelmében a képviselő-testület az e törvény rendelkezései alapján nyújtott pénzbeli és természetbeni ellátások kiegészítéseként, önkormányzati rendeletben meghatározott feltételek alapján - pénzbeli vagy természetbeni formában - települési támogatást nyújt. Az Szt. 132. § (4) bekezdés g) pontja felhatalmazza a települési önkormányzatot, hogy rendeletben szabályozza a települési támogatás keretében nyújtott ellátások jogosultsági feltételeit, valamint az ellátások megállapításának, kifizetésének, folyósításának, valamint a felhasználása ellenőrzésének szabályait. A képviselő-testület a hatáskörébe tartozó pénzbeli ellátásokat kiegészítheti, és a szociálisan rászorultak részére - a rendeletében meghatározott módon és feltételek szerint - más pénzbeli támogatásokat is megállapíthat.

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: Gyvt.) 14. § (3) bekezdésében és a 18. § (1a) bekezdésében meghatározott feladatkörében eljárva a következőket rendeli el: a gyermekvédelmi rendszer működtetése állami és önkormányzati feladat, a Gyvt. 16. §-a értelmében az e törvényben meghatározott, a gyermekek védelmét biztosító hatósági feladat- és hatásköröket a helyi önkormányzat képviselő-testülete, valamint a gyámhatóság gyakorolja. A Gyvt. 18. § (2) bekezdése a következőket tartalmazza: a települési önkormányzat képviselő-testülete a rendeletében meghatározott módon és feltételek szerint a gyermek és fiatal felnőtt rászorultságára tekintettel pénzbeli támogatást állapíthat meg.

Az Önkormányzat a szociális és gyermekvédelmi települési támogatásokról szóló 24/2018. (XI. 28.) önkormányzati rendeletét (a továbbiakban: Önkormányzati rendelet) 2018-ban alkotta meg és az azóta eltelt időben négy alkalommal módosította: 7/2020. (II. 27.), 26/2020. (XII.18.), 16/2022. (XII. 9.), 2/2023. (I. 17.).

A hatályos Önkormányzati rendelet többszöri módosításán túl egyéb szempontok is szükségessé teszik **egy új szociális rendelet megalkotását**, melyek röviden a következők:

1. A Magyarország biztonságát szolgáló egyes törvények módosításáról szóló 2022. évi L. tv. módosította a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvényt és bevezette a szociális vetítési alap fogalmát.
2. Az Szt. 45. §-ában felsorolt települési támogatás keretében nyújtott pénzbeli támogatási formák közül kettő, a b) és a d) pontban nevesített esetekben a hatályos önkormányzati rendelet nem nyújt támogatást a rászorulóknak részére, valamint a jelenlegi rendelet tartalmaz olyan támogatási formát, mely nem ezen jogszabály szerint kerül megállapításra.
3. A szociális törvény 2022. január 1-jét megelőző szabályai szerint az önkormányzati rendeletben a havi rendszerességgel nyújtott települési támogatás összegét úgy kellett szabályozni, hogy az nem haladhatja meg az öregségi nyugdíjminimum mindenkor legkisebb összegét, tehát a 28.500,-Ft-ot. A szociális törvény módosítása következtében felülvizsgálatra került ez a szabályozás, mely 2022. január 1-jétől hatályos, a rendszeres jelleggel nyújtott települési támogatások összegének maximalizálása eltörlésre került.
4. A benyújtott kérelmek alapján megállapítható, hogy a jövedelmi viszonyok változása következtében a kérelmezők nagyobb része nem felel meg a jogosultsági feltételeknek, ugyanakkor a Sztv.-ben megjelölt, figyelembe vehető rendkívüli kiadások (gyógyszer, lakhatás, temetés stb.) költségei jelentősen emelkedtek, emiatt indokolt a jogosultsági feltételek és a támogatások összegének módosítása.

5. Újszülöttek és 70 éven felüliek támogatását szükséges kiemelni az Szt. által meghatározott települési támogatások köréből és külön rendeletben szabályozni.

Az Szt. az alábbi önkormányzati kötelezettségeket fogalmazza meg:

A képviselő-testület az e törvény rendelkezései alapján nyújtott pénzbeli és természetbeni ellátások kiegészítéseként, önkormányzati rendeletben meghatározott feltételek alapján - pénzbeli vagy természetbeni formában - települési támogatást nyújt. Települési támogatás keretében nyújtható támogatás különösen

- a) a **lakhatáshoz** kapcsolódó rendszeres kiadások viseléséhez,
- b) a 18. életévét betöltött tartósan beteg hozzátartozójának az **ápolását, gondozását végző személy részére,**
- c) a **gyógyszerkiadások** viseléséhez,
- d) a lakhatási kiadásokhoz kapcsolódó **hátralékot felhalmozó személyek részére.**

A települési önkormányzat rendeletében a 18. életévét betöltött tartósan beteg hozzátartozójának ápolását, gondozását végző személy részére megállapított, havi rendszerességgel nyújtott települési támogatás havi összegét úgy kell szabályozni, hogy az nem haladhatja meg az ápolási díjnak a központi költségvetésről szóló törvényben meghatározott alapösszegét.

A képviselő-testület a létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe került, valamint az időszakosan vagy tartósan létfenntartási gonddal küzdő személyek részére rendkívüli települési támogatást köteles nyújtani.

Rendkívüli települési támogatásban elsősorban azokat a személyeket indokolt részesíteni, akik önmaguk, illetve családjuk létfenntartásáról más módon nem tudnak gondoskodni vagy alkalmanként jelentkező többletkiadások - így különösen betegséghez, halálesethez, elemi kár elhárításához, a válsághelyzetben lévő várandós anya gyermekének megtartásához, iskoláztatáshoz, a gyermek fogadásának előkészítéséhez, a nevelésbe vett gyermek családjával való kapcsolattartásához, a gyermek családba való visszakerülésének elősegítéséhez kapcsolódó kiadások - vagy a gyermek hátrányos helyzete miatt anyagi segítségre szorulnak.

A rendkívüli települési támogatás kérelemre és hivatalból - különösen nevelési-oktatási intézmény, gyámhatóság vagy más családvédelemmel foglalkozó intézmény, illetve természetes személy vagy a gyermekek érdekeinek védelmét ellátó társadalmi szervezet kezdeményezésére - is megállapítható.

A szociális törvény 2022. január 1-jét megelőző szabályai szerint az önkormányzati rendeletben a havi rendszerességgel nyújtott települési támogatás összegét úgy kellett szabályozni, hogy az nem haladhatja meg az öregségi nyugdíjminimum mindenkor legkisebb összegét, tehát 28.500,-Ft-ot. A szociális törvény módosítása következtében felülvizsgálatra került ez a szabályozás, mely 2022. január 1-jétől hatályos. Ezt megelőzően az Szt. 45. § (7) bekezdése általában a havi rendszerességgel nyújtott települési támogatás összegének maximumát határozta meg, az legfeljebb az öregségi nyugdíjminimum összege lehetett. Ez a rendelkezés összeütközésben volt a hozzátartozó ápolására nyújtott települési támogatás azon szabályával, amely szerint az ellátás az ápolási díjjal azonos jogosultságokat eredményez a társadalombiztosítási tárgyú jogszabályok alkalmazásában (ami például nyugdíjra jogosító szolgálati időt, egészségügyi szolgáltatásra való jogosultságot jelent), de csak abban az esetben, ha az ellátás önkormányzati rendeletben szabályozott havi összege eléri az ápolási díj alapösszegének 80%-át, azaz 2022-ben a 34 725 forintot. Mivel a települési támogatás maximumára vonatkozó rendelkezések szerint ilyen magas összegű, havi rendszerességű

települési támogatás nem volt nyújtható, az Szt. 45. § (2a) bekezdése szerinti szabály kiüresedett. A jogalkotó a jogszabályi kollúziót úgy oldotta meg, hogy a települési támogatás maximum összegét már nem az öregségi nyugdíjminimum, hanem az ápolási díj alapösszege arányában határozza meg. Ezen túlmenően az önkormányzatok szabályozási szabadsága tovább növekedett azzal, hogy **az ápolási célú települési támogatáson kívül más települési támogatásra már nem vonatkozik a korlátozás.**

Szükséges a rendeletben használatos „öregségi nyugdíjminimum” kifejezés helyett a „szociális vetítési alap” alkalmazása annak okán, hogy a Magyarország biztonságát szolgáló egyes törvények módosításáról szóló 2022. évi L. tv. módosította a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvényt és ez vezette be a szociális vetítési alap fogalmát, továbbá a Magyarország 2023. évi központi költségvetésének a veszélyhelyzettel összefüggő eltérő szabályairól szóló 613/2022. (XII. 29.) Korm. rendelet 15. §-a számszerűsítette a szociális vetítési alap 2023-as évre vonatkozó összegét, ezen változások szükségessé teszik a jelen rendelet vonatkozó részeinek módosítását. A szociális vetítési alap jelenlegi összege megegyezik az öregségi nyugdíjminimum összegével, azaz 28.500,-Ft.

A jogszabályban, így a helyi önkormányzati rendeletben sem ismételhető meg az Alaptörvény, továbbá más jogszabályok rendelkezései, erre figyelemmel az előterjesztett rendelet-tervezet a Szt. és a Gyvt. előírásait nem tartalmazza. Az új önkormányzati rendelet kiveszi a hatásköri és eljárási rendelkezések közül a rendezett lakókörnyezet meglétét, mint feltételt, mivel az ingatlanulajdonok belső tere, annak tisztasága, valamint a méltó lakókörülmények feltételei az Alaptörvény és magasabb rendű jogszabályok alapján szabályozottak.

Nagytarcsa Község Önkormányzata Képviselő-testületének 16/2022. (XII. 09.) önkormányzati rendeletével módosított a szociális és gyermekvédelmi települési támogatásokról szóló 24/2018. (XI. 28.) önkormányzati rendeletében új támogatási forma került bevezetésre, a *70 év felettiiek támogatása*.

A Kúria Önkormányzati Tanácsa a Köf.5030/2019/3. számú határozatában Győrújfalú Községi Önkormányzat Képviselő-testületének a szociális igazgatásról és a szociális ellátásokról szóló 12/2018. (X.25.) önkormányzati rendelettel módosított 2/2015. (II. 26.) önkormányzati rendelete 7/A. §-sal kapcsolatban megállapította, hogy az törvénysértő. E rendelet 7/A. § (1) bekezdése arról rendelkezik, hogy a képviselő-testület – az éves költségvetési rendeletben előírányzott összegben – a hatvankét év feletti lakosok részére jövedelmi és vagyoni viszonyokra való tekintet nélkül pénzbeli települési támogatást adhat.

A Sztv. 26. §-a szerint a képviselő-testület a hatáskörébe tartozó pénzbeli ellátásokat kiegészítheti, és a szociálisan rászorultak részére – a rendeletében meghatározott módon és feltételek szerint – más pénzbeli támogatásokat is megállapíthat. A Köf.5030/2019/3. számú döntés szerint az önkormányzati rendelet jogszabálysértő módon a támogatások feltételrendszerét szociális rászorultságtól függetlenül, jövedelmi és vagyoni viszonyokra tekintet nélkül állapítja meg, ami nem felel meg az Sztv. 26. §-ában foglaltaknak. Az indítványozó a törvényességi felhívásban rögzítette, hogy amennyiben a képviselő-testület szociális rászorultságtól függetlenül kíván támogatást nyújtani, abban az esetben az Alaptörvény 32. cikk (2) bekezdése alapján eredeti jogalkotói hatáskörében eljárva alkothat rendeletet a nyújtandó támogatás tekintetében. **A Kúria rögzíti, hogy az Sztv. által intézményesített települési pénzbeli támogatás nem szociális szemponthoz való kötése ellentétes az Sztv. 26. §-ában meghatározott rászorultsági elvvel; meghatározott életkor elérése, illetve el nem érése pedig nem tekinthető szociális szempontnak.**

Fenti indokok és az Sztv. 132. § (4) bekezdés g) pontjában kapott felhatalmazása alapján (a települési önkormányzat rendeletben szabályozza a települési támogatás keretében nyújtott ellátások jogosultsági feltételeit, valamint az ellátások megállapításának, kifizetésének, folyósításának, valamint felhasználása ellenőrzésének szabályait) szükséges a 70 év feletti támogatása körében a támogatás nyújtását valamilyen szociális rászorultsági feltételhez kötni, vagy arról eredeti jogalkotói hatáskörben rendeletet alkotni, mely esetben a támogatás adóterhei az Önkormányzatot terhelik.

A babacsomag szintén az újszülöttek érkezésével kapcsolatos többletkiadásokhoz történő hozzájárulást szolgálja, szociális szempontok meghatározása nélkül.

Az Sztv. keretei között, annak felhatalmazása alapján megalkotott önkormányzati rendeletben megállapított pénzbeli ellátásoknál is fő szabályozási elv a szociális rászorultság. Az Alaptörvény 32. cikk (1) bekezdés a) pontjában meghatározott feladatkörében eljárva, a szociálisan rászoruló családok jól tanuló gyermekeinek támogatása és a felsőoktatási intézmények hallgatói, valamint a felsőoktatási tanulmányokat kezdő fiatalok megsegítése érdekében nyújtott támogatásokra vonatkozóan **javaslatot teszek e két támogatási forma önálló rendeletben történő szabályozására.**

A költségvetési lehetőség szem előtt tartásával és a településen a korábbi évekre jellemző tapasztalatok figyelembevételével, a legrászorultabb rétegek igényeihez igazodva alkottuk meg a korábban már meglévő és az új támogatások szabályait a rendelet tervezetében. A kérelmek elbírálásakor több esetben előfordult, hogy a jövedelem csak kis mértékben haladta meg a rendeletben meghatározott jövedelemhatárt, ezért indokoltá vált a támogathatósági küszöb emelése. Általánosan a szociális vetítési alap 20-50%-ának megfelelő jövedelem-határemelés történt, az új támogatások jövedelmi feltételei is ehhez igazodnak. A javaslatoknak köszönhetően szélesebb körben vehetik igénybe a rászoruló az egyes támogatásokat. A rendelet általános részében megfogalmazott öngondoskodás mellett, összhangban a Szt. módosításával, megjelenik az önkormányzat felelőssége is.

Fentiekre tekintettel javaslom új rendelet megalkotását a korábbi rendelet hatályon kívül helyezésével a melléklet szerint.

Az új rendelet alkotását indokolja, hogy a hatályban lévő Nagytarcsa Község Önkormányzat Képviselő-testületének 24/2018. (XI.29.) önkormányzati rendelete a szociális és gyermekvédelmi települési támogatásokról módosítására négy alkalommal került sor, mely az egységes szerkezetbe való foglalást tenné indokoltá, ugyanakkor a Szt. és Gyvt. legutóbbi változásai egyéb módosításokat is szükségessé tesznek, valamint 2022. július 25. napján felállt képviselő-testület új támogatási formák bevezetését kezdeményezte (iskoláztatási támogatás, idősek karácsonyi támogatása). A korábbi támogatási formák kisebb módosítással és kiegészítéssel megmaradnak.

Fent leírtak alapján az előterjesztéshez mellékeltem rendelet-tervezetet terjesztem elfogadásra a Tisztelt Képviselő-testület elé.

Kérem a Tisztelt Képviselő-testületet, hogy az előterjesztést megtárgyalni, valamint a rendeletmódosítási javaslatot és a rendelet-tervezetet elfogadni szíveskedjen!

Előzetes hatásvizsgálat

A jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 17. § (1)-(2) bekezdéseiben foglalt rendelkezései alapján a jogszabályok előkészítése során a jogszabály előkészítője – a jogszabály feltételezett hatásához igazodó részletességű – előzetes hatásvizsgálat elvégzésével felméri a szabályozás várható következményeit, valamint a jogszabály tervezetéhez indoklást csatol és a jogszabálytervezetet véleményezteteti az érintett hatóságokkal is. A törvényi előírásoknak megfelelően az alábbiakban bemutatásra kerül a tárgyi rendelet előzetes hatásvizsgálata.

Társadalmi hatás: A rendelet tervezet a hatályos jogszabályi előírásoknak megfelel, elfogadása által egyszerűbb, átláthatóbb, egyértelműbb lesz a szabályozás. Adott esetben a jogosultsági feltételek módosítása révén a társadalom szélesebb körét érinti, azokat a családokat vagy személyeket támogatja, akiknek létfenntartása veszélyeztetett, vagy akinek létfenntartása a rendkívüli kiadások révén veszélybe került. A rendelet megalkotása mind a társadalmi, közösségi, mind az egyéni érdekek érvényesülését biztosítja.

Gazdasági hatása: A rendelet a korábban már bevezetett ellátásokat megtartja, a jogosultsági feltételek módosításával szélesebb körben teszi lehetővé a támogatások nyújtását, az újonnan bevezetett támogatások a korábbi támogatási formákon belül nyújtanak célzottabb segítséget.

Költségvetési hatása: A rendelet a már meglévő szociális és gyermekvédelmi ellátások terén alapvetően fenntartja a jelenlegi gyakorlatot, így az önkormányzat költségvetésére nincs jelentős hatással. Az új támogatási formák bevezetését a feladatellátás indokolja, a költségvetési tervezése szükséges.

Környezeti és egészségi következmények: A rendeletnek közvetlen környezeti hatása nincs. A rendeletnek közvetlen egészségi hatása, egészségügyi következménye nincs.

A tervezetnek adminisztratív terheket befolyásoló hatása: A rendelet megalkotásának az adminisztratív terheket tekintve új, többlet-terheket eredményező hatása van az ügyintézésben, az ügyfélszolgálati iroda és a szociális igazgatási iroda terhei nőnek majd. A rendelet alkalmazása az eddigi adminisztratív munka további szükségességét igényli, a meglévő feltételekkel a rendelet alkalmazható, arányban áll az elérendő céllal.

A rendelet megalkotásának szükségessége: A rendelet megalkotását helyi demográfiai változások és más jogszabályokkal való összhangba hozatala teszi szükségessé.

A jogalkotás elmaradásának várható következményei: Az Szt.-ben rögzített jogalkotási kötelezettségnek nem tesz eleget az önkormányzat.

A rendelet alkalmazásához szükséges személyi, szervezeti, tárgyi és pénzügyifeltételek: A rendelet a meglévő, személyi, szervezeti, tárgyi és pénzügyi feltételekkel alkalmazható, további feltételek biztosítását nem igényli, a szükséges feltételek rendelkezésre állnak. A rendelet a meglévő személyes gondoskodás gyakorlatát fenntartja, a meglévő szabályozásokat nem érinti.

Nagytarcsa, 2023. április 13.

Gulyás Tamás István
polgármester s.k.

Rendeleti javaslat

Nagytarcsa Község Önkormányzatának Képviselő-testülete úgy határoz, hogy az előterjesztéshez mellékelt rendelet-tervezet szerint megalkotja .../2023. (...) önkormányzati rendeletét a szociális és gyermekvédelmi települési támogatásokról

Felelős: polgármester, jegyző

Határidő: azonnal

**Nagytaresca Község Önkormányzata Képviselő-testületének
.../2023. (.....) önkormányzati rendelete
a szociális és gyermekvédelmi települési támogatásokról**

Általános indokolás

A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (a továbbiakban: Szt.) 45. § (1) bekezdés értelmében a képviselő-testület az e törvény rendelkezései alapján nyújtott pénzbeli és természetbeni ellátások kiegészítéseként, önkormányzati rendeletben meghatározott feltételek alapján - pénzbeli vagy természetbeni formában - települési támogatást nyújt. A 132. § (4) bekezdés g) pontja felhatalmazza a települési önkormányzatot, hogy rendeletben szabályozza a települési támogatás keretében nyújtott ellátások jogosultsági feltételeit, valamint az ellátások megállapításának, kifizetésének, folyósításának, valamint a felhasználása ellenőrzésének szabályait. A képviselő-testület a hatáskörébe tartozó pénzbeli ellátásokat kiegészítheti, és a szociálisan rászorultak részére - a rendeletében meghatározott módon és feltételek szerint - más pénzbeli támogatásokat is megállapíthat.

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: Gyvt.) értelmében a gyermekvédelmi rendszer működtetése állami és önkormányzati feladat, a gyermekek védelmét biztosító hatósági feladat- és hatásköröket a helyi önkormányzat képviselő-testülete, valamint a gyámhatóság gyakorolja. A települési önkormányzat képviselő-testülete a rendeletében meghatározott módon és feltételek szerint a gyermek és fiatal felnőtt rászorultságára tekintettel pénzbeli támogatást állapíthat meg.

Az önkormányzat a települési támogatásokról szóló rendeletét 2018-ban alkotta meg és az azóta eltelt időben négy alkalommal módosította: 7/2020. (II. 27.), 26/2020. (XII.18.), 16/2022. (XII. 9.), 2/2023. (I. 17.).

A Magyarország biztonságát szolgáló egyes törvények módosításáról szóló 2022. évi L. tv. módosította a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvényt és bevezette a szociális vetítési alap fogalmát.

A korábbi önkormányzati rendelet hatályon kívül helyezése és új rendelet megalkotása indokolt a települési támogatások helyi szabályainak Szt.-vel történő összhangba hozása érdekében.

A szociális törvény 2022. január 1-jét megelőző szabályai szerint az önkormányzati rendeletben a havi rendszerességgel nyújtott települési támogatás összegét úgy kellett szabályozni, hogy az nem haladhatja meg az öregségi nyugdíj-minimum mindenkori legkisebb összegét, tehát 28.500,-Ft-ot. A szociális törvény módosítása következtében felülvizsgálatra került ez a szabályozás, mely 2022. január 1-jétől hatályos, a rendszeres jelleggel nyújtott települési támogatások összegének maximalizálása eltörlésre került.

A benyújtott kérelmek alapján megállapítható, hogy a jövedelmi viszonyok változása következtében a kérelmezők nagyobb része nem felel meg a jogosultsági feltételeknek, ugyanakkor a Szt.-ben megjelölt, figyelembe vehető rendkívüli kiadások (gyógyszer, lakhatás, temetés stb.) költségei jelentősen emelkedtek, emiatt indokolt a jogosultsági feltételek és a támogatások összegének újraszabályozása.

Az önkormányzati rendelethez tartozó indokolás közzétételének mellőzése nem indokolt.